

Rapport dalla sessiun dil cussegl da vischnaunca dils 11-11-2024

Tractanda 1 Approbaziun dil protocol dalla sessiun dils 26-08-2024

Il protocol dalla sessiun dils 26 d'uost 2024 vegn approbaus cun engraziament.

Tractanda 2 Elecziuns e constituziun dil cussegl da vischnaunca

Per igl onn d'uffeci 2025 vegnan las suandontas personas elegidas:

a)	President dil cussegl:
	Baseli Tomaschett
b)	Vicepresident dil cussegl:
	Wendelin Decurtins
c)	Dumbravuschs:
	Caroline Demont-Albin Eligius Tambornino
d)	Suppleants(as) da dumbravuschs:
	Andrea Moser Mario Lechmann
e)	Actuara:
	Carmen Bearth-Albin

Tractanda 3 Preventiv 2025

President communal Dumeni Tomaschett informescha ch'il preventiv dil quen da gudogn e sperdita 2025 siara cun in surpli d'entradas da frs. 185'300.-. Il gudogn avon amortisaziuns munta à frs. 777'900.-. Il quen d'investiziuns preveda investiziuns nettas da frs. 1'990'000.-. Aschia seresulta in deficit da finanziaziun da frs. 1'212'100.-.

La canzlista communal presenta il preventiv dil quen da gudogn e sperdita en detagl.

Las impurtontas posiziuns el preventiv d'investiziuns secumponan ord:

2170.5140.00	Plazza da semover sin plaz scola	Frs. 200'000.-
3500.5030.00	Sanaziun plaz e mir Nossadunna	Frs. 120'000.-
6150.5010.07	Sanaziun via Darvella – Gassa sut	Frs. 750'000.-
6150.5030.02	Parcadis comunals	Frs. 160'000.-
7101.5031.01	Sanaziun aquaduct Schlans	Frs. 260'000.-
7201.5032.00	Sanaziun canalisaziun communal (Via Darvella – Gassa sut)	Frs. 250'000.-
7301.5030.00	Plazza per rimnada da rumians	Frs. 650'000.-
8201.5030.00	Butschin d'aua per uaul da schurmetg Munt	Frs. 450'000.-
8714.5214.00	Ovra hidraulica Furschaniz	Frs. 100'000.-

Il cussegl decida cun 12 : 0 vuschs da proponer per mauns dalla radunonza da vischnaunca d'approbar:

- **il preventiv dil quen da gudogn e sperdita che siara cun entradas da frs. 8'803'500.- ed expensas da frs. 8'618'200.-, pia cun in surpli d'entradas da frs. 185'300.-**
- **il preventiv dil quen d'investiziuns che siara tier expensas da frs. 3'220'000.- ed entradas da frs. 1'230'000.- cun in surpli d'expensas da frs. 1'990'000.-**

Tractanda 4 Fixaziun dil pei da taglia per igl onn 2025

La suprastanza communal e la cumissiun da gestiun han examinau ils fatgs ed ein digl avis da restar per igl onn 2025 sin in pei da taglia da 95%.

Il cussegl propona cun 12 : 0 vuschs per mauns dalla radunonza da vischnaunca da fixar la taglia communal per igl onn 2025 sin 95% dalla taglia cantunala sempl.

Tractanda 5 Decisiun da separticipar alla Corporaziun dallas vischnauncas concessiunarias dallas Ovras Electricas Reinanteriur SA ed approbaziun dils statuts

Il dretg dallas auas ha ellas vischnauncas dalla Cadi ina liunga tradiziun. Ils 7 da fenadur 1956 han las vischnauncas dalla Cadi ensemen cul cantun Grischun e la Nordostschweizerische Kraftwerke AG (NOK) fundau las Ovras electricas Reinanteriur SA (ORA) cun sedia a Mustér. Igl intent dall'ORA era lu ed ei aunc adina dad utilisar la forza hidraulica dil Rein Anteriur e da ses flums laterals. Cull'approbaziun entras il Cussegl pign (Regenza) dil cantun Grischun, ils 29 da december 1959, ein ils contracts dallas concessiuns denter las vischnauncas dalla Cadi e l'ORA pil dretg d'utilisaziun dallas auas dallas vischnauncas concessiunarias entrai en vigur.

Las concessiuns han in cuoz d'80 onns che ha entschiet il mument che l'ORA ha priu en funcziun las maschinas igl 1. d'october 1968 e finescha ils 30 da settember 2048.

Oz ein biebein 2/3 dil temps da concessiun spirai. Duront quei temps ha l'ORA utilisau cun success las forzas dall'aua dallas vischnauncas. Las vischnauncas han saviu profitar da tscheins d'aua sco era dallas dividendas annualas dall'ORA. Sper quellas entradas han las vischnauncas saviu profitar dalla vendita dall'energia da participaziun e da concessiun. Quellas entradas ein stadas d'immens grond'impurtonza pil svilup da nossas vischnauncas muntagnardas.

Suandontas sfidas spetgan las vischnauncas entochen il termin dalla scadenza dallas concessiuns ils 30 da settember 2048:

- 2033 Tenor la legislaziun pil dretg dallas auas cantunal sco era federal han ils concessiunaris d'annunziar 15 onns avon la scadenza dalla concessiun allas vischnauncas concessiunarias, schebein els giavischan da prolunghir la concessiun dil dretg dallas auas ni buc.
- 2038 Entochen sil pli tard 10 onns avon la scadenza dallas concessiuns decida mintga vischnaunca sur dalla prolungaziun da sia concessiun ni sur dil retuorn a tschep.
- 2038-48 Las vischnauncas ed il cantun contraheschan cull'ORA pertuccont la prolungaziun dalla concessiun ni sur dil retuorn a tschep. La decisiun finala vegn prida da mintga vischnaunca. Il cantun sto surprender la decisiun dallas vischnauncas.

Sin las vischnauncas concessiunarias spetgan pia grondas sfidas concernent las differentas damondas davart las concessiuns actualas cun l'ORA, la participaziun al cussegl d'administraziun dall'ORA, l'economisaziun dall'energia dallas vischnauncas ed en special il retuorn a tschep e las concessiuns futuras dil dretg dallas auas. Ils megliers resultats per nossas vischnauncas savein contonscher mo sche nus essan units enviers nos partenaris. Ussa han las vischnauncas aunc il temps da sepreparar sin quellas sfidas cun baghegiar si las cumpetenzas necessarias per la finala contonscher il meglier resultat pusseivel. Cun fundar ina corporaziun da vischnauncas han las vischnauncas concessiunarias ina megliera pusseivladad d'influenzar comunablamein e pli sistematicamein las decisiuns che ston vegnir pridas el decuors dils proxims onns che sche mintga vischnaunca contrahescha individualmein e persula. La corporaziun coordinescha e representa ils interess e giavischs communabels ed era quels particulars dallas vischnauncas concessiunarias enviers la concessiunaria e visavi tiarzas persunas. Denter auter prepara ella per mauns dallas vischnauncas concessiunarias la basa per decider e las informaziuns en connex cun las damondas suramenziunadas.

Il cussegl da vischnaunca decida cun 12 : 0 vuschs da separticipar alla Corporaziun dallas vischnauncas concessiunarias dallas Ovras Electricas Reinanteriur SA e d'approbar ils statuts dalla nova corporaziun.

Tractanda 6 Pusseivladad da tschentar damondas

Dalla pusseivladad da tschentar damondas vegn fatg diever.

Per il cussegl da vischnaunca

Il president
Bruno Pfister

Per la suprastanza communal

Il president
Dumeni Tomaschett